

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ : ΜΑΡΤΙΟΥ 2017

Κείμενο

«Η τάση μου για τη σκηνοθεσία είχε αρχίσει από πολύ νωρίς. Ήδη από εκείνα τα πρώιμα χρόνια. Στο σπίτι μας, από την τραπεζαρία βγαίναμε σ' ένα ταρατσάκι. Αυτό ήταν για μένα η τέλεια σκηνή και μάλιστα επέμενα στις παραστάσεις μου να συμβάλλουν και τα αδέρφια μου • όχι τόσο ο μικρός, αλλά σίγουρα η Στέλλα και η Γιαννούλα.

Ανεβάζαμε έργα που έγραφα εγώ. Ας πούμε, η κυρία τάδε που περιμένει το παιδί της στο σπίτι κι αυτό αργεί, και την καταλαμβάνει πανικός, κλαίει και οδύρεται και χάνει τη γη κάτω από τα πόδια της... Κάποιες άλλες φορές έκανα σκετς χρησιμοποιώντας για υλικό ό,τι θα μπορούσε να συμβεί σ' ένα σπίτι. Έγραφα κείμενο, ή μάλλον κρατούσα σημειώσεις. Έκανα και Νούμερα. Συνέθετα τετράστιχα σατιρίζοντας τις φιλενάδες της μητέρας μου που έπαιζαν χαρτιά. Ήταν όλες κυρίες της καλής κοινωνίας και με αγαπούσαν πολύ... γιατί δεν ντρεπόμουν και τους μιλούσα με οικειότητα. Μάλιστα, κάποτε είπα σε μία από αυτές, στη Μαιρούλα: «Αλλάξατε το χρώμα του κραγιόν σας. Λάθος σας! Το προηγούμενο αναδείκνυε περισσότερο τα χείλη σας».

Η μάνα μου αντιμετώπιζε τις θεατρικές μου απόπειρες με χαμόγελο, διασκεδάζοντας. Ο πατέρας μου ήταν λίγο ανήσυχος ως προς τις καλλιτεχνικές μου τάσεις, τις οποίες δεν ενεθάρρυνε καθόλου. Άλλωστε, δεν είχαμε και ιστορικό ηθοποιών στην οικογένεια, εκτός κι αν δεν το ξέραμε! [...]

Μου άρεσε πολύ ο κινηματογράφος. Πήγαινα σ' έναν χειμερινό, τον Μαξίμ. Μία από τις πρώτες ταινίες που είχα δει ήταν γαλλική, περί έρωτος. Ο ήχος ήταν αίσχος, δεν καταλαβαίναμε τίποτα! Έτσι, όταν κάποια στιγμή ένας από τους ηθοποιούς είπε «bonjour», μια λέξη επιτέλους γνωστή, σύσσωμο το κοινό απάντησε επίσης, με ένα ηχηρό «bonjour»! [...]

Τότε, θυμάμαι, λάτρευα την Μάρλεν Ντίτριχ • φωτογράφισα με τη μηχανή μου μια αφίσα της και στη συνέχεια, τυπώνοντας τη φωτογραφία, έγραψα από πίσω: «Στον αγαπημένο μου Μιχάλη, Μάρλεν» και την παρουσίαζα στους πάντες ως ιδιόχειρο αντίγραφο της.[...]

Το θέατρο από την άλλη, με μάγευε. Ήταν αυτό που ήθελα να κάνω. Άλλωστε, ήδη πρωταγωνιστούσα στις σχολικές παραστάσεις. Είχα ανεβάσει και πρωταγωνιστήσει μάλιστα σ' ένα έργο που είχε γράψει ένας Κύπριος

αναφερόμενος στο δράμα της κοπέλας η οποία κατέληγε υπηρέτρια στο σπίτι ενός πλουσίου σνόμπ, τον οποίο έπαιξα εγώ. Παίζαμε βέβαια και αποσπάσματα από τραγωδίες, όπως τον «Οιδίποδα Τύραννο» του Σοφοκλή. [...]

Το σχολείο την εποχή που ήμουν μαθητής ήταν πολύ αυστηρό. Μας ασκούσε έλεγχο ακόμα και για το τι έπρεπε να βλέπουμε και τι όχι. Και μια και φορούσαμε πηλήκιο ξεχωρίζαμε σαν τη μύγα μες το γάλα! [...] Βέβαια είχα απαγορεύσεις και από τον πατέρα μου ο οποίος δεν μου επέτρεπε να βγαίνω τα βράδια. Έβγαινα όμως κρυφά, με την υποστήριξη της μητέρας μου και παρακολουθούσα τις ταινίες που προβάλλονταν εκείνη την εποχή στον κινηματογράφο. Κι εκείνη με περίμενε να επιστρέψω και μου άνοιγε και έμπαινα κρυφά από το παράθυρο! Ήμουν τότε δεκατεσσάρων δεκαπέντε χρονών...»

(Διασκευή)

Απόσπασμα από το βιβλίο «Μιχάλης Κακογιάννης,
Σε πρώτο πλάνο», Χρήστου Σιάφκου, 2009

Παρατηρήσεις

1. Ποιο είναι το θέμα του αποσπάσματος;
2. Να κυκλώσετε το ορθό στις πιο κάτω προτάσεις:
 - i. Το απόσπασμα εντάσσεται στη θεματολογία: α) τέχνη β) διατροφή γ) φυσικό περιβάλλον
 - ii. Το κείμενο είναι: α) μονοτροπικό β) πολυτροπικό γ) πολυμεσικό
3. Να δώσετε έναν δικό σας τίτλο στο απόσπασμα και στη συνέχεια, να σχολιάσετε σε συντομία τον τίτλο του βιβλίου.
4. Να γράψετε έναν πλαγιότιτλο για την 4^η και 6^η παράγραφο.
5. Να εντοπίσετε από το κείμενο δύο με τρεις (2-3) φράσεις/εκφράσεις μέσα από τις οποίες φαίνεται η έντονη αγάπη του Μ. Κακογιάννη για το θέατρο.
6. Ποια στάση τηρούσε ο πατέρας και ποια η μητέρα του Μιχάλη Κακογιάννη απέναντι στο καλλιτεχνικό του ενδιαφέρον για το θέατρο;
7. Να καταγράψετε μία ομοιότητα και μία διαφορά που πιστεύετε ότι έχετε με τη ζωή του νεαρού Μιχάλη.
8. Να σημειώσετε κατά πόσο είναι ορθό ή όχι το περιεχόμενο των πιο κάτω προτάσεων και να δικαιολογήσετε την άποψή σας.
 - i. Το κείμενο είναι απόσπασμα, επομένως δεν έχει τα εξωτερικά δομικά στοιχεία μιας ιστορίας: πρόλογος – κύριο μέρος – επίλογος.
 - ii. Ο αφηγητής παρουσιάζει τα γεγονότα με τη χρονολογική σειρά που συνέβησαν κατά την παιδική – εφηβική του ηλικία.
 - iii. Ο αφηγητής χρησιμοποιεί τοπικά επιρρήματα όπως το «εδώ» για να φανεί η χρονική σειρά που εκτυλίχθηκαν τα γεγονότα.

9. Να επιλέξετε το ορθό.
- Η φράση «χάνει τη γη κάτω από τα πόδια της» είναι: α) κυριολεξία β) μεταφορά.
 - Η φράση «σαν τη μύγα μες το γάλα» είναι: α) μεταφορά β) παρομοίωση.
 - Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί εκφραστικά μέσα: α) για να προσδώσει πιο σοβαρό επίσημο ύφος στο κείμενο β) για να γίνει πιο ζωντανό και ενδιαφέρον για τον αναγνώστη.
10. Να αντικαταστήσετε τα ρήματα: *επέμενα, ενεθάρρυνε* στον Ενεστώτα (παρόν) στο ίδιο πρόσωπο και αριθμό.
11. Να γράψετε ένα συνώνυμο για τη λέξη *πλούσιος* και ένα αντώνυμο για τη λέξη *θερινός*.
12. Ποια ελληνική λέξη αντιστοιχεί για τη λέξη *σινεμά*;
13. Στο πιο κάτω κρυπτόλεξο να κυκλώσετε δέκα (10) λέξεις που έχουν ως θέμα τον κινηματογράφο

Σ	Κ	Φ	Ξ	Π	Η	Χ	Β	Θ	Η	Μ	Λ	Π
Σ	Κ	Η	Ν	Ο	Θ	Ε	Τ	Η	Σ	Λ	Ρ	Υ
Κ	Α	Ι	Η	Ι	Ο	Ρ	Α	Κ	Ε	Υ	Δ	Θ
Η	Μ	Α	Υ	Ρ	Π	Γ	Σ	Ι	Ν	Ε	Μ	Α
Ν	Ε	Ο	Π	Ν	Ο	Α	Υ	Γ	Α	Ξ	Β	Κ
Η	Ρ	Ω	Α	Σ	Ι	Β	Ν		Ρ	Υ	Ω	Μ
Γ	Α	Λ	Κ	Μ	Ο	Θ	Ε	Ρ	Ι	Ν	Ο	Σ
Β	Ο	Υ	Β	Ο	Σ	Ρ	Π		Ο	Ρ	Β	Ρ

14. Σας δίνονται από το απόσπασμα δύο ρήματα (*χάνει, κλαίει*) που φανερώνουν ενέργειες προσώπων που γίνονται στον παρόν. Να τα κλίνετε στον ενικό και πληθυντικό σε όλα τα πρόσωπα. Στη συνέχεια, να βρείτε το μέρος του ρήματος, που όταν αφαιρεθεί η κατάληξη, κατά την κλίση του ρήματος δεν αλλάζει.
15. Να εντοπίσετε από το κείμενο: α) τέσσερα (4) ρήματα που φανερώνουν ενέργειες προσώπων που έγιναν στο παρελθόν, β) τέσσερα (4) ρήματα που φανερώνουν ενέργειες που γίνονται στο παρόν και γ) τέσσερα (4) ρήματα που φανερώνουν ενέργειες που θα γίνουν στο μέλλον.

ΠΑΡΕΛΘΟΝ	ΠΑΡΟΝ	ΜΕΛΛΟΝ

16. Να επιλέξετε δύο (2) ρήματα από τον πιο πάνω πίνακα και να τα μεταφέρετε στις άλλες δύο χρονικές βαθμίδες.
17. Να χωρίσετε τα ρήματα της κάθε στήλης (παρελθόν/παρόν/μέλλον) του προηγούμενου πίνακα σε:

Ρήματα που φανερώνουν διάρκεια (εξακολουθητικά, μη συνοπτικά)	Ρήματα που φανερώνουν ότι η ενέργεια τελειώσε ή θα τελειώσει (συνοπτικά, στιγμιαία)	Ρήματα που φανερώνουν ότι η ενέργεια έχει τελειώσει ή θα τελειώσει σε συγκεκριμένη περίοδο (συντελεσμένα)

Παραγωγή λόγου

Με αφορμή τη θεατρική παράσταση «...» που έλαβε χώρα στο σχολείο σας και στην οποία αναλάβατε πρωταγωνιστικό /συμπρωταγωνιστικό ρόλο να καταγράψετε τις πρώτες σας εντυπώσεις, αλλά και τις σκέψεις σας, στο προσωπικό σας ημερολόγιο, κατά τη διάρκεια των προετοιμασιών και των προβών. (250-300 λέξεις)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !!!